

CO2 Communicatiebericht halverwege 2020

1. Energiebeleid

Friso Bouwgroep is in het bezit van het CO2-Prestatieladder certificaat niveau 5. Door deel te nemen aan de CO2-prestatieladder willen we een bijdrage leveren aan de reductie van CO2 en op die manier een bijdrage leveren aan de toekomst van de aarde. Voor Friso Bouwgroep betekent dit dat we minimaal een reductie van 5% in 2020 ten opzichte van 2014 binnen de gehele organisatie willen bewerkstelligen voor wat betreft onze CO2 uitstoot.

2. Reductiedoelstellingen

Doelstellingen Friso Bouwgroep*
Friso Bouwgroep wil in 2020 ten opzichte van 2014 5% minder CO ₂ uitstoten (scope 1 en 2).
Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2024 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project.

3. Genomen maatregelen

Het afgelopen anderhalf jaar heeft Friso diverse maatregelen genomen om de CO2 uitstoot te beperken. Naast de reguliere acties zoals het vervangen van TL-verlichting door led en het aanschaffen van zuinige auto's zijn er ook andere specifieke acties genomen. Onderstaand een greep uit deze verrichtingen. De overige acties zijn terug te vinden in het reductieplan onder andere op te vragen via de KAM afdeling.

Verbouwing kantoorpand Sneek

In 2020 heeft er een grote verbouwing plaatsgevonden van het hoofdkantoor, in 2021 lopen de werkzaamheden nog door. De volgende energiebesparende maatregelen zijn hierbij uitgevoerd:

- Installatie van +-200 zonnepanelen
- Ledverlichting +centrale besturing als vervanging voor de traditionele TL verlichting
- Aanbrengen van witte dakbedekking
- Aanbrengen van screens om zonlicht tegen te houden zodat er een beter klimaat ontstaat
- Aanbrengen van Triple glas
- Er is isolatie aangebracht met een RC waarde van 6,3

- Waar mogelijk zijn koelunits (3) hergebruikt
- Er zijn luchtwarmtepompen geïnstalleerd
- instaleren van 6 laadpalen voor elektrische auto's
- instaleren van een doorstroomboiler (MD)
- installatie van een douche bij de MD (Drempel om te komen met de (race) fiets wordt verlaagd.
- Installateurs van Lammerink hebben in de buurt overnacht, dit bespaard brandstof.

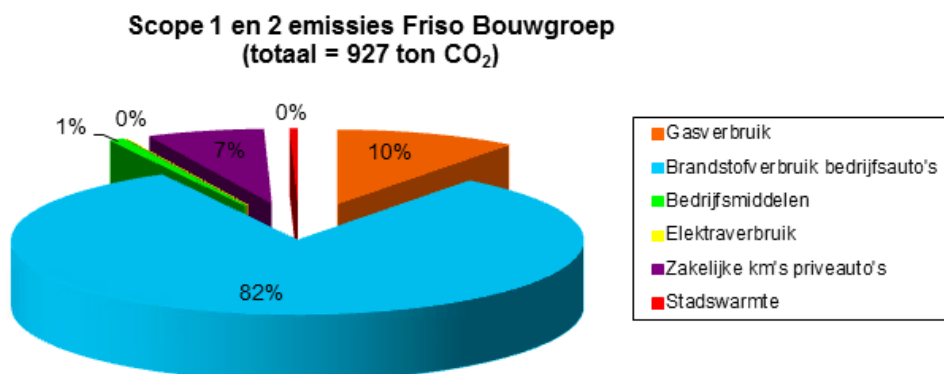
Met bovenstaande maatregelen besparen we gas en elektriciteit. Op deze manier levert Friso haar bijdrage aan een toekomstgericht milieu.

3.1 Gemaal Monnickendam

Voor het gemaal van Monnickendam is gunningsvoordeel verkregen voor de CO2 prestatieladder. Dit project is nog in een opstartende fase hierin wordt samen met de partners al wel bekeken hoe we CO2 kunnen besparen.

4. Informatie over huidig energieverbruik

Onderstaand de meest recente cijfers (tot en met juni 2020). Met behulp van deze gegevens is een nieuwe CO2 footprint gemaakt. Het resultaat hiervan is te zien in onderstaande grafiek. Het is aannemelijk dat de doelstellingen voor scope I en II worden gehaald.

Figuur 1 Scope 1 en 2 emissies

Trends binnen het bedrijf

In onderstaande tabel (tabel 1) is het verbruik van halverwege 2019 en halverwege 2020 af te lezen. Op deze manier kan er een vergelijk worden gemaakt. Wat opvalt zijn de volgende zaken:

- Daling van het gasverbruik.
- Daling van het verbruik door bedrijfswagens.
- Forse daling van het dieselverbruik door bedrijfsmiddelen.
- Elektroverbruik blijft constant (geen CO2-uitstoot in verband met groene stroom).
- Prive KM (kilometervergoeding) daalt licht stijgt door nieuwe manier van berekenen.
- Stijging van de stadswarmte (Friso Almere)

Emissie-inventaris (ton CO2)		2019 S1	2020 S1
scope 1	Gasverbruik incl. projecten	105,0	95,0
	Bedrijfswagens	917,0	759,0
	Bedrijfsmiddelen	46,0	8,0
	Totaal:	1.068,0	862,0
scope 2	Elektraverbruik incl. projecten	0,0	0,0
	Privé km	66,0	61,0
	Stadswarmte	2,0	4,0
	Totaal:	68,0	65,0

Tabel 1 Vergelijk halverwege 2019/ 2020

Jaar resultaten scope I, II en III

Doelstellingen Friso Bouwgroep (per scope)*
Friso Bouwgroep wil in 2020 ten opzichte van 2014 5% minder CO ₂ uitstoten in scope 1.
Friso Bouwgroep wil in 2020 ten opzichte van 2014 5% minder CO ₂ uitstoten in scope 2.
Friso heeft zichzelf het doel de komende 4 jaar minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project.

Tabel 2 Doelstellingen scope I, II en III

2014: Scope 1 :1549 ton CO₂ / 88.6 miljoen omzet = 17,5 ton CO₂ per miljoen omzet

2019: Scope 1: 1955 ton CO₂/ 215,8 miljoen omzet= 9,06 ton CO₂ per miljoen omzet

Daling 2019 ten opzichte van 2014= $100 - (9,06 \text{ ton CO}_2 \times 100/17,5) = 48,23 \%$ in scope 1

2014: Scope 2: 198 ton CO₂/ 88.6 miljoen omzet = 2.23 ton CO₂ per miljoen omzet.

2019: Scope 2: 143 ton CO₂/ 215,8 miljoen omzet= 0,66 ton CO₂ per miljoen omzet.

Daling 2019 ten opzichte van 2014= $100 - (0,66 \text{ ton CO}_2 \times 100/2,23) = 70,41 \%$ in scope 2

Resultaten scope III

Scope III

Voor scope 3 is er met de hercertificering een nieuwe doelstelling gekomen:

“Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2024 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project.”

Scope 3	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
	Aantal uitgevoerde projecten*	1	1	0	0	0
Doelstelling	1	2	3	4	5	15

Tabel 3 voortgang scope III

Dit loopt op schema. Voor 2020 zoeken we nog een project om energie besparingen te realiseren, mocht je iets weten dan vernemen we dat graag.

Tabel 4 Scope III

Uitstoot

In de totale scope III (uitstoot via derden) zien we een stijging als we 2017 vergelijken met 2018. In 2017 was de totale uitstoot 110581 ton CO2 en in 2018 was de totale uitstoot 117203 ton CO2. Een stijging van: $\frac{117203 - 110581}{110581} \times 100 = 6\%$. Grootste oorzaak hiervan is dat er veel installatiewerk is verricht in 2018 (onder andere project in Haps) dit zorgt voor een hoge uitstoot van CO2.

5. Mogelijkheden voor individuele bijdrage

Aan de werknemers is gevraagd een individuele bijdrage te leveren aan de reductie van CO2 uitstoot. Ideeën om de CO2 uitstoot nog verder te verlagen, kunnen worden doorgegeven via e-mail aan Jabin de Jong (Jabin.deJong@frisobouwgroep.nl) Zo zetten we ons samen in om onze CO2 reductiedoelstelling te behalen.